

Σαν σήμερα . . .

D – DAY!

Ο Διόδωρος Σικελιώτης μας δίνει την εξής περιγραφή για το Συνέδριο της Κορίνθου:

«Τοῦ δ' Ἀλεξάνδρου παραγγείλαντος εἰς Κόρινθον ἀπαντᾶν τὰς τε πρεσβείας καὶ τοὺς συνέδρους, διαλεχθεὶς ὁ βασιλεὺς καὶ λόγοις ἐπιεικέσι χρησάμενος, ἔπεισε τοὺς Ἕλληνας ψηφίσασθαι στρατηγὸν αὐτοκράτορα τῆς Ἑλλάδος εἶναι τὸν Ἀλέξανδρον καὶ συστρατεύειν ἐπὶ τοὺς Πέρσας ὑπὲρ ὧν εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐξήμαρτον».

Στο συνέδριο αυτό, 336 π.Χ., αντιπροσωπεῖες όλων των Ελλήνων, πλην Λακεδαιμονίων, συμφώνησαν να αναληφθεῖ εκστρατεία κατά των Περσών, με γενικό αρχιστράτηγο τον εικοσαετή τότε Αλέξανδρο, ως μια πανελλήνια προσπάθεια, ως μια πανεθνική επιθυμία για την καθυπόταξη του εχθρού των Ελλήνων. Οι Σπαρτιάτες, όμως, αδιαφόρησαν καθ' ό τι η ενδόμυχη αλαζονεία υπαγόρευε ότι ήταν θέμα τιμής να ηγούνται αυτοί οι ίδιοι των πολεμικών επιχειρήσεων, και ότι η αναγνώριση της υπεροχής τους στα στρατιωτικά ζητήματα ήταν απαράβατος όρος για τη διασφάλιση της συμμετοχής τους. Με άλλα λόγια, μια πανελλήνια εκστρατεία χωρίς Σπαρτιάτη βασιλιά επί κεφαλής δεν συνιστούσε γεγονός περιωπής γι' αυτούς. Προφανώς επρόκειτο για έλλειψη διορατικότητας και αδυναμία παραδοχής της νέας πραγματικότητας που σηματοδοτούσε η παρουσία του Αλέξανδρου στα ελληνικά πράγματα.

Το υπόψη Συνέδριο ήταν συνέχεια του “Συνεδρίου των Ελλήνων” που είχε οργανώσει ο Φίλιππος τον προηγούμενο χρόνο εκεί στην Κόρινθο με τις ελληνικές πόλεις και αποσκοπούσε στην διεξαγωγή ενός προληπτικού και εκδικητικού πολέμου εναντίον των Περσών. Αλλά ο ίδιος δεν πρόκανε λόγω της γνωστής δολοφονίας του. Πηγές που φέρουν τον Αλέξανδρο να προσπάθησε να χρησιμοποιήσει τον Διογένη για να πείσει τους Σπαρτιάτες να συμμετάσχουν στην εκστρατεία δεν επιβεβαιώνονται. Το βέβαιον είναι, ότι ο φιλόσοφος δυσανασχέτησε με την παρουσία του Αλέξανδρου διότι του έκρυβε τον ήλιο!

Ο Αλέξανδρος, λοιπόν, με σαφώς προσδιορισμένη την D-Day, πέρασε τον Ελλήσποντο με τριάντα χιλιάδες πεζούς, πέντε χιλιάδες ιππείς και εκατόν εξήντα πλοία και είχε την πρώτη νικηφόρα επιτυχία κατά των Περσών στη μάχη του Γρανικού, στις 22 του Μάη του 334 π.Χ. Θα σπεύσει από τα πρώτα λάφυρα να στείλει στην Αθήνα 300 περσικές πανοπλίες, αφιέρωμα στην Αθηνά, με την επιγραφή:

<<Αλέξανδρος ο Φιλίππου και οι Έλληνες, πλην Λακεδαιμονίων, από των βαρβάρων τών την Ασία κατοικούντων >>.

Με την αναθηματική αυτή στήλη ήθελε βεβαίως να τονίσει τον πανελλήνιο χαρακτήρα της εκστρατείας, αλλά και να υπογραμμίσει ότι το κατόρθωμα επιτεύχθηκε χωρίς τη βοήθεια των Σπαρτιατών.

Ο Κωνσταντίνος Καβάφης, στο ποίημά του, «Στα 200 π. Χ.», βάζει έναν Έλληνα της εποχής να στοχαστεί τις επιτυχίες του Αλέξανδρου και των Ελλήνων,

«Ἀλέξανδρος Φιλίππου καὶ οἱ Ἕλληνες, πλὴν Λακεδαιμονίων» —

«Μπορούμε κάλλιστα να φαντασθούμε πως θ' αδιαφόρησαν παντάπασι στην Σπάρτη για την επιγραφήν αυτή, Πλὴν Λακεδαιμονίων», . . . και καταλήγει,

«Εμείς, οι Αλεξανδρείς, οι Αντιοχείς, οι Σελευκείς

και οι επίλοιποι Ἕλληνες . . .

με την ποικίλη δράσι των στοχαστικῶν προσαρμογῶν,

Και με την κοινή ελληνική λαλιά,

ως μέσα στη Βακτριανή την επήγαμε, ως τους Ἰνδούς».

.

«Για Λακεδαιμονίους να μιλούμε τώρα!».

Προσέξτε τι περιφρόνηση και τι καυστική ειρωνεία για τους Σπαρτιάτες αποπνέει η τελευταία αποστροφή του ποιητή.

Στην Ευρώπη, μετά από είκοσι τρεις αιώνες, μεσούντος του Β'ΠΠ, και αφού ο Χίτλερ είχε καταλάβει όλη την Ευρώπη και πολιορκούσε με αξιώσεις το Στάλινγκραντ, οι Σύμμαχοι προσέρχονται σε διασκέψεις για να χαράξουν κοινή στρατηγική εκδικητικής αντεπιθέσεως, η οποία αντεπίθεση θα μετουσιώνονταν σε δημιουργία Δευτέρου Μετώπου στη Δυτική Ευρώπη προς ανακούφιση του Ανατολικού όπου οι Ρώσοι είχαν αρχίσει να σημειώνουν αξιοσημείωτες επιτυχίες.

Η πρώτη διάσκεψη των αρχηγῶν των Μεγάλων Δυνάμεων έγινε στην Τεχεράνη, άρχισε στις 28 Νοεμβρίου 1943 και κράτησε τέσσερις ημέρες. “Χαίρομαι που σας συναντώ, πολύ καιρό προσπάθησα να το πετύχω”. Κάπως έτσι χαιρέτισε ο πρόεδρος Ρούσβελτ τον στρατάρχη Στάλιν. “Εγώ φταίω γι’ αυτή την καθυστέρηση, απάντησε ο Στάλιν, ήμουν απασχολημένος με τις στρατιωτικές υποθέσεις”. Και ο Τσώρτσιλ, ανάμεσά τους να υποκλίνεται φιλοφρονητικά, υπογραμμίζοντας, ότι “η διάσκεψη αυτή αντιπροσώπευε τη μεγαλύτερη συγκέντρωση παγκοσμίου δυνάμεως που γνώρισε ποτέ η ανθρωπότητα”, και ότι “η ειρήνη του κόσμου πρέπει να εξασφαλιστεί για τουλάχιστον μισό αιώνα”, και θα εγχείριζε στον Στάλιν, με εντολή του βασιλιά της Αγγλίας, ένα ξίφος, αναμνηστικό της ηρωικής μάχης του Στάλινγκραντ, που είχε διαρκέσει από τον Αύγουστο του 1942 μέχρι 2 Φεβρουαρίου 1943.

Αποφασίστηκε, λοιπόν, εκεί, τότε, η επιχείρηση “OverLord”, που προέβλεπε τη δημιουργία δευτέρου μετώπου με απόβαση στρατευμάτων στη βόρεια Γαλλία, κυρίως Αγγλο-Αμερικανικών, με όσο το δυνατόν ευρύτερη συμμετοχή, μια πανστρατιά των ελεύθερων κρατών. Ο Στάλιν βιαζόταν η επιχείρηση να γίνει μέσα στον Μάιο του '44 και δεν είχε καμία συμμετοχή στην επιλογή του γενικού αρχηγού. Υποσχέθηκε δε να εξαπολύσει εκτεταμένη επίθεση στο ανατολικό μέτωπο για να εμποδίσει κινήσεις των γερμανικών εφεδρειών προς τη Δύση.

Την τελευταία ημέρα, οι ηγέτες, συνοδευόμενοι και από τους υπουργούς Εξωτερικών, συναντήθηκαν στη Σοβιετική πρεσβεία της Τεχεράνης, όπου το σπουδαιότερο θέμα που τους απασχόλησε ήταν να βρεθεί τρόπος να πείσουν την Τουρκία να βγει στον πόλεμο. Υπόσχονταν αεροπορική και αντιαεροπορική ενίσχυση της Τουρκίας, ο δε Στάλιν προθυμοποιήθηκε να κηρύξει τον πόλεμο κατά της Βουλγαρίας, στο πλευρό του Άξονα τότε, αν αυτή εκινείτο εναντίον της Τουρκίας. Όμως, κανένας από τους τρεις Συμμάχους δεν πίστευε ότι οι Τούρκοι θα έβγαιναν στον πόλεμο, εκτός και τους εξασφαλιζονταν πολύ σοβαρά ανταλλάγματα. Πάντως τους προσέφεραν κάποια παράκτια νησιά του Αιγαίου!

Συγκεκριμένα, ο Τσώρτσιλ θα πει . . . «Όταν ζητάμε από τους Τούρκους να δώσουν ευρύτερη ερμηνεία στην ουδετερότητά τους, παραχωρώντας μας τις αεροπορικές βάσεις τους, μας απαντούν, “Α, όχι, δεν δεχόμαστε να παίξουμε παθητικό ρόλο!”. Όταν πάλι τους ζητάμε να μπουν αποφασιστικά στον πόλεμο, αναφωνούν, “Α, όχι, δεν είμαστε αρκετά εξοπλισμένοι!”». Πρότεινε δε να φθάσουν οι Σύμμαχοι μέχρι τον εκβιασμό. Αν δηλαδή οι Τούρκοι δεν έβγαιναν στον πόλεμο αμέσως, να έχαναν την ευκαιρία και το δικαίωμα να λάβουν μέρος στο συνέδριο της ειρήνης, όποτε αυτό γινόταν.

Με το τέλος της διασκέψεως, το βράδι της 1^{ης} Δεκεμβρίου 1943, Τσώρτσιλ και Ρούσβελτ έφυγαν για Κάιρο, και ο Στάλιν για τη Μόσχα, αφήνοντας πίσω ένα εμπνευσμένο ανακοινωθέν, «. . . Ήρθαμε εδώ με ελπίδα και αποφασιστικότητα. Χωρίζομε, φίλοι τόσο ως προς τα πρακτικά ζητήματα όσο και προς το πνεύμα και τον σκοπό». Ναι, η Διάσκεψη της Τεχεράνης είχε αποτελέσει ένα σημαντικό βήμα για την ενίσχυση της ενότητας της συμμαχίας εναντίον της Χιτλερικής Γερμανίας. Είχε βάλει τη σφραγίδα της στην κατοπινή εξέλιξη του πολέμου.

Τσώρτσιλ και Ρούσβελτ φθάνοντας στο Κάιρο τους περίμενε μια ευχάριστη έκπληξη. Ο πρωθυπουργός της Τουρκίας, Ισμέτ Ινονού, επικεφαλής πολυμελούς τουρκικής αντιπροσωπείας έφθανε για συνομιλίες που άρχισαν στις 4 του μήνα. Ο Τσώρτσιλ και πάλι προσπάθησε να τους πείσει να βγουν στον πόλεμο, όμως η επιφυλακτικότητα που έδειξαν οι Τούρκοι γκρέμιζε κάθε καλή διάθεση για συζήτηση μαζί τους. “Τους προκαλούσε ακόμα μεγάλη εντύπωση η δύναμη της Γερμανικής πολεμικής μηχανής”, θα πει ο Τσώρτσιλ. Σε κάποιο υπόμνημα του Τσώρτσιλ καταγράφηκαν κάποια σχέδια και όροι συνεργασίας στο πεδίο. Όλα όμως έμειναν στο χαρτί γιατί η Τουρκία τελικά δεν δέχθηκε κανέναν από τους συμμαχικούς όρους.

Ναι, στη φωτογραφία, ο Ισμέτ Ινονού, μεταξύ Ρούσβελτ και Τσώρτσιλ, ως ισότιμος ηγέτης, στην αποφασιστικότερη καμπή του Β'ΠΠ. Άραγε, είχαν ξεχάσει, ή δεν ήθελαν να θυμούνται, αυτά που είχε πει ο Ινονού δυό χρόνια νωρίτερα, το καλοκαίρι του 1942, στον Φον Πάπεν, τον Γερμανό πρέσβη στην Άγκυρα; Είχε πει, ότι «Καμία πίεση από την πλευρά των Άγγλων, Αμερικανών και Γάλλων δεν θα είναι ικανή να παρακινήσει την Τουρκία ακόμη και για το πιο ασήμαντο βήμα προς ζημία των γερμανικών συμφερόντων». Καθαρές κουβέντες!

Μετά από πολλές αναβολές, κυρίως λόγω καιρού, ο αρχιστράτηγος Αϊζενχάουερ όρισε ως D-Day την 6^η Ιουνίου 1944, σαν σήμερα, και ως περιοχή αποβάσεως την ακτή της Νορμανδίας. “. . . Θα εισέλθετε στην Ευρωπαϊκή Ήπειρο και σε συνδυασμό με τα άλλα ενωμένα έθνη θα αναλάβετε επιχειρήσεις κατευθυνόμενες στην καρδιά της Γερμανίας και την καταστροφή των ενόπλων της δυνάμεων”, έγραφε στην ημερήσια διαταγή του. Εκατοντάδες χιλιάδες στρατού αρχίζουν να συγκρούονται, χιλιάδες αεροπλάνα κάνουν ρίψεις εφοδίων και πυρομαχικών. Ανηλεείς αεροπορικοί βομβαρδισμοί. Οι Γερμανοί έχουν αιφνιδιαστεί και χάνουν εδάφη. Μετά από είκοσι ημέρες, η επιχειρησιακή κατάσταση απεικονίζεται ξεκάθαρα στην τηλεφωνική στιχομυθία του στρατάρχη Κάϊτελ από το επιτελείο του Φύρερ με τον Γερμανό αρχιστράτηγο του δυτικού μετώπου, Ρούντστεντ, «Και τι πρέπει να κάνουμε;», ρωτάει ο Κάϊτελ, και η απάντηση του Ρούντστεντ, «Ειρήνη, ανόητοι! Τι άλλο να κάνετε;»!

Η ειρήνη βεβαίως θα έρθει στις 8 Μαΐου 1945, όταν τα στρατεύματα του Αϊζενχάουερ από δυτικά μέσω Γαλλίας, του Αλεξάντερ από νότο μέσω Ιταλίας και του Ζούκωφ από ανατολικά θα σχηματίσουν μια ασφικτική μέγγενη γύρω από το Βερολίνο που θα οδηγήσει τον Χίτλερ στη αυτοκτονία και τη Γερμανία στην άνευ όρων παράδοση. Δύο μήνες αργότερα, στη Διάσκεψη του Πότσδαμ, Ιούλιος 1945, θα προσδιορίζονταν οι όροι εξουσίας των τεσσάρων πλέον νικητριών δυνάμεων επί της Γερμανίας.

Και η Τουρκία; Η Τουρκία ακόμη παζαρεύει; Η Τουρκία, παρακαλώ, κήρυξε τον πόλεμο στις 23 Φεβρουαρίου 1945, όταν όλα πλέον είχαν χαθεί για τους παραδοσιακούς τους φίλους, τους Γερμανούς. Ήταν το τελευταίο κράτος που δήθεν έγινε εμπόλεμο. Παρ' όλ' αυτά, θα γραφτεί στον τουρκικό τύπο, “Παραμένουμε φίλοι της Γερμανίας μέχρι το τέλος”. Και ότι, “Σε όλον αυτόν τον πόλεμο δείξαμε τη φιλία μας στους Γερμανούς και το κάναμε τη στιγμή που είχαν τη μεγαλύτερη ανάγκη”.

Όλοι, λοιπόν, για τη νίκη, τότε, πλην Τουρκίας!

Ποιος ποιητής θα αναφωνήσει, «Για Τούρκους να μιλούμε τώρα!», κατά το, «Για Λακεδαιμονίους να μιλούμε τώρα!», του Καβάφη;

Δυστυχώς, ουδείς! Αντ' αυτού, ακόμη, Αμερικανοί και Ευρωπαίοι συνεχίζουν τα παζάρια μαζί τους με ανεξάντλητη ανοχή. Μήπως όμως έφθασε ο κόμπος στο χτένι; Νισάφι! Πότε η Δύση θα αποφασίσει να τους αγνοήσει και να τους περιφρονήσει; Για το καλό τους, δηλαδή! Για να απαλλαγούν επί τέλους από την δήθεν “ανηθικότητα” των δυτικών, σύμφωνα, βέβαια, με τα χαριτολογήματα του Ερντογάν!

Δεν θα κομίζαμε “γλαύκα εις Αθήνας” αν επιμέναμε στην παραδοχή, ότι τις διακρατικές σχέσεις τις ροτά-ρει ένας απροσδιόριστος φάρος ρεαλισμού. Έτσι, ο Πρόεδρος Τρούμαν, που είχε διαδεχτεί τον Ρούσβελτ, στις 12 Μαρτίου 1947 μιλώντας στο Κογκρέσο, προσδιόριζε ως εξής το νέο δόγμα, “Οι Ηνωμένες Πολιτείες θα υποστηρίξουν τους ελεύθερους λαούς που αντιστέκονται στην προσπάθεια υποδούλωσής τους από ένοπλες μειονότητες ή από εξωτερικές πιέσεις”. Οι πρώτες χώρες που βοηθήθηκαν ήταν η Ελλάδα και η Τουρκία με το Σχέδιο Μάρσαλ. Η Τουρκία αμειβόταν για το ότι είχε επιλέξει τον μη-πόλεμο!

Και κάποια λίγα χρόνια αργότερα, μεσούντος του Ψυχρού πολέμου, 18 Φεβρουαρίου 1952, η Τουρκία, “για να γλυτώσει από τον Ιωσήφ Στάλιν” (τουρκική θέση και παραδοχή), θα σπεύσει να ενταχθεί στο ΝΑΤΟ, με ψήφους στην Τουρκική Εθνοσυνέλευση 473 υπέρ επί συνόλω 474, και έτσι, κατά τον Άγγλο αρχιστράτηγο Μοντγκόμερυ, «Το μέτωπο της Συμμαχίας κατά του κομμουνισμού προσδιορίζεται πλέον από του Αδριατικού πελάγους μέχρι του Καυκάσου». Μαζί τότε και η Ελλάδα.

Σήμερα, όμως, ο Ταγίπ ανερυθρίαστα και με επιθετικό τσαγανό έναντι όλων αρνείται στις Σκανδιναβικές χώρες να ενταχθούν στο ΝΑΤΟ, που διακαώς το επιθυμούν, για να γλυτώσουν από τον Βλαδίμηρο Πούτιν! Αλλά τα υπόλοιπα από τα τριάντα μέλη της Συμμαχίας δυσκολεύονται να τον απομονώσουν και να τον περιφρονήσουν, διότι ο κρατικός ρεαλισμός όλων επιτάσσει, “Σαούλ, Σαούλ, τι με διώκεις, σκληρόν σοι προς κέντρα λακτίζεις”!

6 Ιουνίου 2022. Καλό καλοκαίρι!

Γρηγόριος Δημ. Νούσιας – Αεροπόρος.

